

TANTÁRGYI ADATLAP

1. Tanulmányi program adatai

1.1. Intézmény	Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem
1.2. Kar/Tanárképző Intézet	Kolozsvári Kar
1.3. Képzési ág	Nemzetközi kapcsolatok és európai tanulmányok
1.4. Képzési szint	Egyetemi alapképzés
1.5. Tanulmányi program	Nemzetközi kapcsolatok és európai tanulmányok
1.6. Képzettség	Nemzetközi kapcsolatok és európai tanulmányok

2. Tantárgy adatai

2.0. Tanszék		Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Tanulmányok Tanszék					
2.1. Tantárgy címe		Kisebbségpolitika az EU-ban					
2.3. Tantárgyfelelős / Előadás felelőse		dr. Toró Tibor, egyetemi adjunktus					
2.4. Egyéb oktatási tevékenységek felelősei		szeminárium		dr. Toró Tibor, egyetemi adjunktus			
		gyakorlat					
		terv					
2.5. Év	3	2.6. Félév	5	2.7. Tantárgy típusa (kötelező, opcionális, fakultatív)	O	Követelmény (vizsga, kollokvium)	K

7. Tantárgy célkitűzései

Tantárgy általános célkitűzése	A tantárgy célja az etnikai és kulturális sokszínűséggel kapcsolatos kérdések és problémák körüljárása, különös tekintettel huszadik század végének etnopolitikai kihívásainak vizsgálatával. Ez különösen fontos az Európai Unióban, ahol a nemzeti/etnikai sokszínűség és a konfliktusmentesség meghatározó körülmény illetve szempont.
Sajátos célkitűzések	Emellett fontos szempont a közgondolkodás meghatározó szegmensének számító nemzeti-nemzetiségi kérdés főbb történeti vonatkozásainak áttekintése. A kisebbség-többség viszony 20. századi alakulásával kapcsolatos konfliktusok és konfliktus-kezelési mechanizmusok áttekintése.

8. Tartalom

Előadás	óraszám
1. Bevezető. Miért kell a kisebbségekkel foglalkozni? A tantárgy menete, a követelmények tisztázása	2
2. Mi a kisebbség? Kulturális megosztottság. Definíció, kisebbség és többség viszonya. Kisebbség és demokrácia. Tipológiák	2
3. A kisebbségi kérdés története. Kisebbségvédelem Nyugat- és Keletközép Európában	2
4. Etnopolitikai konfliktusok. Magyarázat, megelőzés, kezelés	2
5. A konfliktusok kezelésének politikai eszközei 1. A társadalmi befogadás és integráció. Multikulturalizmus	4
6. A konfliktusok kezelésének politikai eszközei. 2. Emberi jogok és kisebbségi jogok. Egyéni jogok, kollektív jogok. A diszkrimináció tilalma	2
7. A konfliktusok kezelésének politikai eszközei. 3. A kisebbségpolitika sajátos szereplői. Etnikai pártok, politikai rendszerek. Egy hármas kapcsolatrendszer.	2
8. A konfliktusok kezelésének politikai eszközei. 4. Nyelvi jogok, mint kisebbségi jogok. Nyelvpolitika, nyelvi rezsimek	4

9. A konfliktusok kezelésének politikai eszközei. 5. Önrendelkezés és autonómia. Hatalommegosztás. Föderalizmus	2
10. Kisebbség, többség, anyaállam. Egy hármass kapcsolatrendszer és annak következményei	2
11. A romakérdés. A romák, mint a kisebbségpolitika sajátos célcsoportja	2
12 Összefoglaló	2
<p>Kötelező bibliográfia Bodó Barna – Toró Tibor: Kisebbségpolitika és az Európai Unió. Egyetemi jegyzet Kardos Gábor: Kisebbségek: konfliktusok és garanciák. Budapest, Gondolat, 2007 Kántor Zoltán – Majtényi Balázs: <i>Szöveggyűjtemény a nemzeti kisebbségekről.</i> Bp., Rejtjel, 2005.</p> <p>Más olvasmányok Szarka László-Bárdi Nándor: <i>Kisebbségi magyar közösségek a 20. században,</i> Gondolat, Budapest, 2008 Horowitz, Donald: <i>Ethnic groups in conflict.</i> University of California Press, 2000 Salat Levente: <i>Etnopolitika – a konfliktustól a méltányosságig.</i> Marosvásárhely, Mentor, 2001</p>	

Szeminárium	óraszám
1. Bevezető	2
2. Tévhitek a nacionalizmus kutatásában	2
3. Román-magyar viszony: része-e a romániai magyarság a román politikai közösségnek?	2
4. Az erdélyi magyarság kilátásai. Demográfia és annak következményei	2
5. Integráció vagy asszimiláció? Beszélgetések egy eset kapcsán.	2
6. Nemzetközi és európai emberjogi dokumentumok elemzése	2
7. Az erdélyi magyar politika. Az RMDSZ/EMNP/MPP és az erdélyi magyarság. Az erdélyi magyarok politikai helyzete a 2019-es európai parlamenti választások előtt	2
8. Európai kisebbségvédelmi dokumentumok elemzése	2
9. Nyelvi jogok Romániában	2
10. Milyen autonómiaformák lehetségesek az erdélyi magyarság számára? Autonómia-tervezetek Romániában	2
11. Kettős kötődés: a romániai vagy/és magyarországi politikai közösség részei a romániai magyarok?	2
12. Kisebbségpolitikai modellek 1. Kisebbségpolitikai megoldások a világ országaiban	2
13. Kisebbségpolitikai modellek 2. Kisebbségpolitikai megoldások a világ országaiban	2
14. Összefoglaló	2
<p>Bibliográfia Bognár Zoltán: Romániai magyar autonómiakonceptiók. Az 1989 és 2006 között kidolgozott törvénytervezetek. In: Autonómia, liberalizmus, szociáldemokrácia. Fejtő Ferenc, Salat Levente, Ludassy Mária, Egry Gábor és Bognár Zoltán írásai. Európai Összehasonlító Kisebbségkutatások Közalapítvány, Budapest, 2006 Kiss Tamás – Barna Gergő: <i>Erdélyi magyarok a magyarországi és a romániai politikai térben.</i> Műhelytanulmányok a romániai kisebbségekről, 50 szám. Nemzeti Kisebbségkutató Intézet, Kolozsvár, 2013 Kiss Tamás – Barna Gergő: <i>Népszámlálás 2011. Erdélyi magyar népesedés a XXI. század első évtizedében – Demográfiai és statisztikai elemzés.</i> Műhelytanulmányok a romániai kisebbségekről, 43. szám, Nemzeti Kisebbségkutató Intézet, Kolozsvár, 2012 Kiss Tamás – Barna Gergő – Székely István Gergő: A társadalomépítéstől a klientúra-építésig. Az RMDSZ és a magyar választók közötti kapcsolódás átalakulása. Magyar Kisebbség, Új sorozat, XVIII. évfolyam, 2013/2 szám, 7-40 Salat Levente: <i>A politikai közösség kérdése a többség-kisebbség viszonyának nézőpontjából.</i> Magyar Kisebbség, 2011/3-4 szám, 159-190 Toró Tibor: <i>Egy helyben topogva? Kisebbségi nyelvi jogok alakulása Romániában 2008 és 2015 között.</i> Magyar Kisebbség, 2016/2</p>	

A felmérésre való jelentkezés előfeltételei

Szemináriumi dolgozat határidőre való leadása.

B. Értékelési kritériumok, módszerek és arányok

Végső jegy összetétele

- Írásbeli vizsga az órán átbeszélte anyagból (60%) – a vizsgán 3 tételt kapnak a diákok. Nem szükséges mindegyik tételből átmenő jegyet írni, azonban az átlag minimum 5 kell legyen.
- Szemináriumi tevékenység (20%) – a vitákra való felkészülés, szöveg elolvasása, vélemények megfogalmazása
- Kisesszé (20%) – egy rövid (10 ezer leütés) esszé a romániai magyarsággal kapcsolatos témák egyikében. A dolgozatban a saját véleményt, a kritikai gondolkodást és az analitikus képességet pontozzuk

Dátum: 2018. szeptember 10.

Tantárgyfelelős aláírása:

Gyakorlati órák felelősének aláírása:

Tanszékvezető aláírása: